

Затверджено Вченою Радою
ОНУ імені І.І. Мечникова
від "20" грудня 2016 р. № 4

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА

(повна назва вищого навчального закладу)

Факультет/інститут Психології та соціальної роботи

Кафедра диференціальної і спеціальної психології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної роботи

Хмарський В.М.

_____ 2020 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УСПІШНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В БІЗНЕСІ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти третій (доктор філософії)

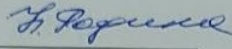
Спеціальність 053 «ПСИХОЛОГІЯ»

Розробник: **Чернявська Т.П.**, доктор психологічних наук, професор
(вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників)

Навчальна програма з дисципліни «Психологія успішності особистості в бізнесі» затверджена на засіданні кафедри диференціальної і спеціальної психології

Протокол № 1 від "1" вересня 2020 року

Завідувач кафедри

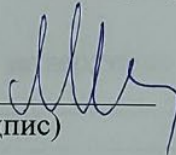

(підпис)

(Родіна Н.В.)
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією (НМК) факультету психології та соціальної роботи :

Протокол №1 від "2" вересня 2020 року

Голова НМК

(підпис)

Кременчуцька М.К.
(прізвище та ініціали)

Вступ

Навчальна програма дисципліни «**Психологія успішності особистості в бізнесі**» складена відповідно до освітньо-професійної/освітньо-наукової програми підготовки третій (доктор філософії) спеціальності 053 «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система розвитку успішності особистості в бізнесі та формування бізнес-професійних компетентностей як засобу вирішення проблем в умовах невизначеності, змін, конкуренції.

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

- 1. Змістовий модуль 1.** Психологічні особливості діяльності, особистості і поведінки бізнесменів.
- 2. Змістовий модуль 2.** Ефективні бізнес-комунікації.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – оволодіти теорією і практикою основ психології бізнесу; надати аспірантам сучасні знання про сутність психологічних особливостей успішності особистості в бізнесі, поглибити знання і вміння про техніки психологічного консультування суб'єктів бізнесу.

Завдання:

- ознайомити аспірантів з основними положеннями психології бізнесу;
- ознайомити їх із актуальними проблемами щодо психічного навантаження і методів його зниження у професійній бізнес-діяльності;
- сприяти формуванню цілісного уявлення про психологічні особливості людини як чинника успішності бізнес-діяльності;
- сприяти усвідомленню закономірностей професійного становлення та особистісного зростання бізнесменів;
- ознайомити аспірантів з дослідженнями в галузі консультування, психологічної допомоги, професійно-психологічного супроводу бізнесменів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ІК - Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі психології, в тому числі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних психологічних знань та/або професійної практики

ЗК4 - Знання предметної області та розуміння професійної діяльності за спеціальністю.

СК5- Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики у галузі психології.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

ПРН6 – Планувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне наукове психологічне дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність і сприяє розв’язанню значущих наукових та соціальних проблем.

ПРН7 - Використовувати сучасні методи пізнання, аналізувати сучасну наукову картину світу, відрізнити наукове знання від поза наукового, визначати фактори, що впливають на розвиток науки.

ПРН12 - Здійснювати критичне осмислення видів та форм науково-дослідної роботи, критичне осмислення вимог та структури публікації наукових результатів, володіти навичками аналізу результатів досліджень та самостійної інтерпретації результатів емпіричних даних психологічного дослідження.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психологічні особливості діяльності, особистості і поведінки бізнесменів.

Тема 1. Психологічні особливості професійної бізнес-діяльності.

Порівняння бізнесу з військовою справою, науковою діяльністю, спортом вищих досягнень. Особливості бізнес-діяльності: дефіцит часу і інформації; фінансовий ризик; інтенсивна робота. Етапи розвитку людини в бізнесі. Професійно важливі в бізнесі якості особистості.

Моделі організаційної поведінки – теорії: X і Y (Д. МакГрегор); Z (А. Маслоу, У. Оучи); I (Intrinsic Motivation - внутрішня мотивація).

Тема 2. Особистість і успішність в бізнесі.

Психологія успішності особистості в бізнесі. Особистісні особливості власників і невластників бізнесу. Динамічна модель успішності особистості в бізнесі (Т.П. Чернявська).

Професійне самовизначення в бізнесі. Я-концепція успішного бізнесмена. Критерії успішності особистості в бізнесі (Т.П. Чернявська). Планування кар’єри та досягнення ділового успіху.

Змістовий модуль 2. Ефективні бізнес-комунікації.

Тема 3. Психологічні особливості ділового спілкування. Ефектна і ефективна самопрезентація. Як справити хороше враження, викликати до себе інтерес, довіру, симпатію? Емоціональний інтелект в бізнесі.

Упевненість в собі (асертивність) як умова ефективного спілкування. Розвиток здатності впливати на себе і своє полягання в професійних бізнес-ситуаціях. **Критичне мислення.**

Тема 4. Психологічні проблеми оцінювання, консультування, тренінгу бізнесменів.

Ассесмент-центр – метод комплексного оцінювання і розвитку професійно важливих якостей бізнесменів. Бізнес-консультування – як різновид психологічної практики. Тренінг розвитку успішності особистості в бізнес-комунікаціях.

3. Рекомендована література

Основна

1. Берн Э. Лидер и группа. О структуре и динамике организаций и групп / Э. Берн. – Екатеринбург: Изд-во «Литур», 2000. – 320 с.
2. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект в бизнесе / Д. Гоулман; пер. с англ. А.П. Исаевой. – 2-е изд. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2014. – 512 с.
3. Друкер П. Эффективный руководитель / П. Друкер; пер. с англ. – М.: Изд. дом «Вильямс», 2007. – 224 с.
4. Емельянов Е.Н. Психология бизнеса. / Е.Н. Емельянов, С.Е. Поварницына. – М.: Армада, 1998. – 511 с.
5. Манхарт У. Формула успешных переговоров / У. Манхарт; пер. с нем. – К.: Companion Group, 2013. – 240 с.
6. Маслоу А.Г. Дальние пределы человеческой психики / А.Г. Маслоу; пер. с англ. – СПб.: Издат. группа «Евразия», 2002. – 430 с.
7. Чернявская Т.П. Психология успешности личности в бизнесе. Монография / Т.П. Чернявская. - Одесса: Астропринт, 2010. – 288 с.
8. Чернявская Т.П. Коммуникация в бизнесе: психологическая теория и практика. Учебно-метод. пособие / Т.П. Чернявская, Т.П. Висковатова. - Одесса: ОНУ имени И.И. Мечникова, 2013. – 258 с. – Режим доступа: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/metod/imem/chern_biznes.pdf
9. Швалб Ю.М. Практична психологія в економіці та бізнесі. / Ю.М. Швалб, О.В. Данчева. – Київ: Лібра, 1999. – 270 с.
10. Шеклтон В. Психология лидерства в бизнесе. / В. Шеклтон. – СПб.: Питер, 2003. – 224 с.

Додаткова

1. Бендас Т.В. Психология лидерства / Т.В. Бендас. – СПб.: Питер, 2009. – 448 с.
2. Гогац А. Бизнес + креатив: Преодолеть невидимые барьеры / А. Гогац; пер. с англ. – Минск: Гревцов Паблицер, 2007. – 344 с.
3. Кандыба В. М. Психическая саморегуляция / В. М. Кандыба. – СПб. 2001 – 384 с.
4. Карамушка Л.М. Технології роботи організаційних психологів / Л.М. Карамушка. – Київ: Видавництво: ІНКОС, 2005. – 366 с.
5. Ньюстром Дж. Организационное поведение / Дж. Ньюстром, К. Дэвис; пер. с англ. – СПб.: Питер, 2000. - 448 с.
6. Практикум по психологии менеджмента и профессиональной деятельности: учеб. пособие / Под ред. Г.С. Никифорова, М.А. Дмитриевой, В.М. Снеткова. – СПб.: Речь, 2003. – 448 с.

7. Чернявская Т.П. Личность в бизнесе. Учебно-метод. пособие / Т.П. Чернявская. - Донецк: Донбасс, 2013. – 40 с.
8. Чернявская Т.П. Профессиональное самоопределение в бизнесе. Учебно-метод. пособие / Т.П. Чернявская. - Донецк: Донбасс, 2013. – 42 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Трансактний анализ. – Режим доступа: <http://psihomed.com/transaktniy-analiz/>
2. Юрик Н.Є. Самоменеджмент: Курс лекцій / Н.Є. Юрик. – Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2015. – 89 с. – Режим доступа: <http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17693/1/%D0%A1%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>
3. Эмоциональный интеллект. – Режим доступа: <http://www.psychologos.ru/articles/view/emocionalnyy-intellekt>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Методи діагностики успішності навчання

Викладання та вивчення навчальної дисципліни здійснюється у вигляді лекцій та індивідуальних консультацій, самостійної роботи студентів. Лекції діляться на: лекцію-доповідь; лекцію-бесіду; лекцію-дискусію; лекцію-презентацію плакатів, об'ємних муляжів, слайдів і відеоматеріалів. В ході лекцій-дискусій за характером логіки пі-знання впроваджується аналітичний, синтетичний, індуктивний та дедуктивний методи.

Перелік практичних навичок, які повинен опанувати студент, підлягають контролю до і під час проведення атестації – заліку.

Диференційовані оцінки:

Оцінка "відмінно" / А — виставляється, якщо здобувач третього рівня вищої освіти має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навичками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній області; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо.

Оцінка "добре" В, С — виставляється, якщо здобувач третього рівня вищої освіти виявив достатньо повні знання курсу; дає правильні, хоча і не завжди повні визначення явищ дійсності; оволодів навичками співвідносити теоретичні знання з конкретними ситуаціями; висловлює своє ставлення до варіантних теорій щодо сутності явищ; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень. Оцінка "задовільно" D, E — здобувач третього рівня вищої освіти взагалі засвоїв програмний матеріал курсу в передбаченому обсязі з деякими неточностями у визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не

завжди адекватно; вміє аналізувати набуті теоретичні знання і співвідносити їх з конкретними ситуаціями; виклад матеріалу непослідовний, неточний, з наявними помилками.

Оцінка "незадовільно" **FX, F** — здобувач третього рівня вищої освіти виявив слабкі (відсутність) знання теоретичного програмного матеріалу; не зміг дати визначення основних провідних категорій та явищ; відсутні навички адекватної оцінки норм і теорій; виклад матеріалу непослідовний, нелогічний, фрагментарний, з грубими помилками.